

DILEMMA'S IN BEELD

-handleiding-

Inhoud

Opbouw van het materiaal	pagina 2
Doel van het materiaal	pagina 3
Werkwijze	pagina 4
Tips voor de gespreksleider	pagina 6

- versie 21 oktober 2015 -

www.houwenmedia.nl
www.gayandschool.nl

1. Opbouw van het materiaal

Het materiaal 'Dilemma's in beeld' bestaat uit 12 filmpjes van ongeveer 2 minuten en een handleiding. In elk filmpje wordt een dilemma uit de documentaire 'Alleen in die week hebben wij homo's in huis' (www.alleenindieweek.nl) voor het voetlicht gebracht, dat te maken heeft met aandacht voor seksuele diversiteit op school.

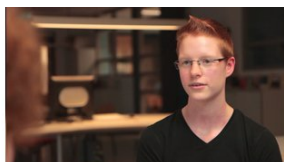
De term dilemma duidt gewoonlijk een keuze aan uit twee of meer alternatieven, die even (on)aantrekkelijk zijn (Wikipedia). Elk van de 12 dilemma's vraagt dan ook om een afweging en een keuze die elke school moet maken waar het gaat om het omgaan met seksuele diversiteit.

De 12 filmpjes zijn verdeeld over twee categorieën met elk 6 dilemma's.

a. Waar staan we voor? (Wat is onze visie, onze missie)

- Dilemma 1: de verplichting van de voorlichting: omarmen of negeren?
- Dilemma 2: aandacht voor seksuele diversiteit: incidenteel of integraal?
- Dilemma 3: balans zoeken: nooit genoeg of snel te veel?
- Dilemma 4: de voorlichtingsmethode: informatieoverdracht of dialoog?
- Dilemma 5: actie in de school: van bovenaf of van onderop?
- Dilemma 6: verankering in het schoolbeleid: wenselijk of overbodig?

b. Waar gaan we voor? (Hoe stellen we ons op in de praktijk van alledag?)

- Dilemma 7: de kar trekken: solo of samen?
- Dilemma 8: een GSA in de school: onmisbaar of overbodig?
- Dilemma 9: zorg voor continuïteit: anticiperen of reageren?
- Dilemma 10: de homoseksuele docent: op de bres of in de luwte?
- Dilemma 11: 'homo' roepen naar medeleerlingen: negeren of aanpakken?
- Dilemma 12 interactie met lhbt-leerlingen: professionele verantwoordelijkheid of persoonlijke vrijheid?

In elk filmpje wordt het betreffende dilemma voor het voetlicht gebracht.

2. Doel van het materiaal

U kunt de dialoog in werking zetten op organisatie- of op teamniveau, maar het meeste effect wordt bereikt met een (start-)bijeenkomst waarin alle lagen van de school vertegenwoordigd zijn: leerlingen, al of niet verenigd in een [Gay&Straight Alliance](#), docenten, schoolleiding, onderwijsondersteunend personeel en (eventueel) ouders.

Door stil te staan bij elk dilemma, komen de gesprekken op gang. Zo worden visieverschillen verhelderd, uitgangspunten geformuleerd en actieafspraken gemaakt. Met behulp van 7 stappen wordt toegewerkt naar een concreet resultaat.

Ter introductie kunt u de korte film 'Hoe veilig is uw school?' bekijken en vervolgens uw persoonlijke antwoord geven op de vraag: welk rapportcijfer geeft u uw school voor de mate van veiligheid van leerlingen en medewerkers die lesbisch, homoseksueel, biseksueel of transgender (lhbt) zijn? Het verschil in oordeel zal wellicht aanleiding zijn om met elkaar in gesprek te gaan. De 12 dilemmafilmmpjes helpen u daar vervolgens bij.

3. Werkwijze

Afwegen en kiezen

Om te beginnen wordt (vooraf) afgewogen of alle dilemma's aan bod komen of dat er gekozen wordt voor een selectie, speciaal voor dit team, deze groep of deze workshop.

Er zijn verschillende keuzes die u kunt maken:

- dilemma's op visieniveau (waar staan we voor)
- dilemma's op praktisch niveau (waar gaan we voor)
- alle dilemma's, verdeeld over subgroepen
- dilemma's die expliciet leven in uw team
- uw eigen variant

Werk vervolgens de gekozen dilemma's uit. Bij grote groepen kan in subgroepen van bijvoorbeeld 4 tot 6 deelnemers worden gewerkt.

Zes regels, zeven stappen

Bij de start wordt even stilgestaan bij de zes regels van de dialoog

- 1) met een leeg hoofd luisteren
- 2) proberen het standpunt van de ander te begrijpen (leef je in)
- 3) doorvragen als je meer wilt weten of als je iets niet begrijpt
- 4) interpretaties checken: heb ik goed begrepen dat...
- 5) je openstellen voor leerervaringen
- 6) streven naar win-win

Bij elk filmpje worden de zeven werkstappen doorlopen;

1. spreek samen af wie het gesprek leidt en hoe de tijd wordt verdeeld over de gekozen dilemma's
2. bekijk het eerste filmpje en las een reflectiemoment in waarin ieder voor zichzelf vaststelt wie het beste aansluit bij zijn/haar mening, wie het minst en hoe dat komt
3. wissel uit (1 minuut p.p.): verwoord je eigen mening en onderbouw die met argumenten
4. samen reflecteren: stel gezamenlijk vast welke meningsverschillen er zijn, benoem ze concreet en noteer ze
5. individueel: weeg af welke oplossingen denkbaar zijn. Denk breed en 'out of the box'
6. samen: oplossingen inventariseren, afgewegen en kiezen
7. actieafspraken: wat gaan we ermee doen en wie neemt welk actiepoint op zich? wanneer en hoe vindt terugkoppeling plaats?

Wanneer in subgroepen is gewerkt vindt er een plenaire inventarisatie van concrete afspraken over voorgenomen actie en terugkoppeling plaats.

zelfsturing

Het materiaal is in principe zelfsturend. Alle te zetten stappen zijn volledig uitgewerkt. Wel is het wenselijk een gespreksleider te kiezen. Hij/zij heeft de belangrijke taak het proces te bewaken. Door de 6 regels en 7 stappen consequent te doorlopen wordt toegewerkt naar een concreet resultaat en wordt vrijblijvend discussiëren voorkomen.

In sommige situaties kan het wenselijk, noodzakelijk of gewoon prettig zijn een professionele begeleider erbij te betrekken. U kunt daartoe contact opnemen met Houwen Media via: info@houwenmedia.nl of met Gay and School via: gayandschool@schoolenveiligheid.nl

4. Tips voor de gespreksleider

- Informeer de schoolleiding over de initiatieven en de ontwikkelingen
- Zorg ervoor dat je goed op de hoogte bent van het materiaal en de werkwijze
- Denk alvast na over het samenstellen van subgroepen als dat aan de orde is
- Licht tijdens de bijeenkomst de werkwijze toe
- Verdeel desgewenst de beschikbare tijd over de gekozen dilemma's
- Maak duidelijk wat van de deelnemers wordt verwacht
- Licht toe wat het doel is van de dialoog en nodig de deelnemers uit om de principes van de dialoog toe te passen
- Print de zes regels en zeven stappen voor iedereen en houd die ook zelf bij de hand
- Om de dialoog goed te kunnen voeren is een kringopstelling gewenst